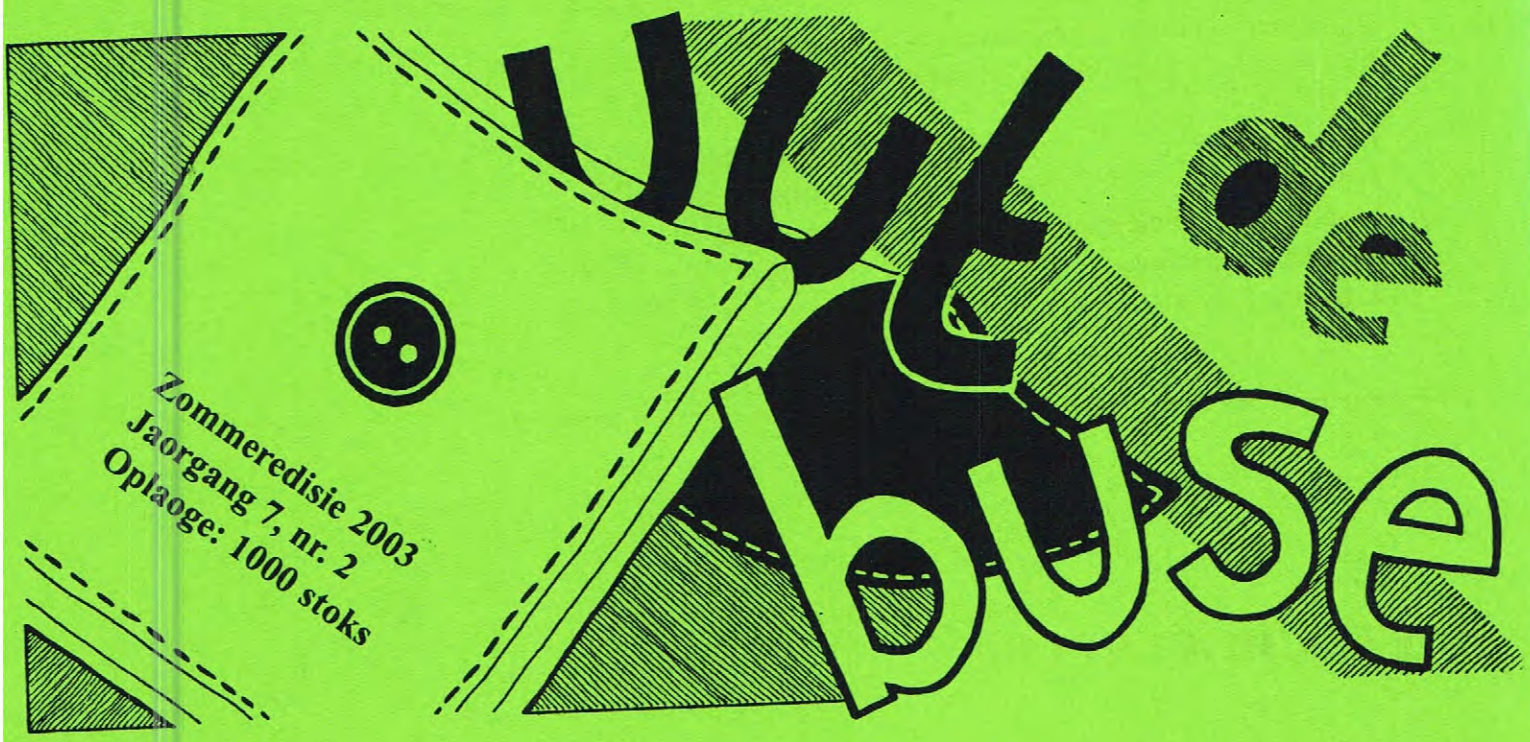

BESTE KIENDER!

De zommervekaansie staot weer zowat veur de deure. Bi'j een boel meensken staon de koffers en tassen al klaor om zo vot te kunnen. Tenten wo'n naokeken op lekkeri'je, de banen van de kampeerwaegens wo'n nog es extra oppompt en de auto moet ok nog schone. Ie zollen d'r haost muui van wodden en niet meer op vekaansie willen. Waor gaon jim allegere henne? Of blieven jim lekker thuus om daor van alles te doen? Et maekt niet uut, aj' mar een protte wille hebben, wat jim!
Mar veurdat et zo veer is, kriegen jim eerst nog disse *Uut de buse*. Ok now is d'r weer van alles in te vienen. Zo staot d'r op bladziede twieje o.e. een oold spellegien. Vroeger wodde dat een boel speuld. Op et schoeleplein, mar ok wel bi'j huus. Wie van jim, of jim oolden, kent et nog?
Op bladziede drieje en viere kuj' een verhael van Harmen Houtman lezen, mit daor aachteran een stok of wat opdrachten en vraogen. Perbeer die mar es op te lossen en te beantwoorden.
Dit keer staot d'r gien verhael over Anna en Kellie in *Uut de buse*, mar een gedichien. Van et gedichien is ooit ok een lietien maekt en dat kun jim ok op bladziede zesse vienen. In et volgende kraantien komt weer een gewoon verhael over Anna en heur buurhond.
Op bladziede zeuven is een deurstreeppuzel te vienen, jim kun die vast wel oplossen. En vanzels staot op de aachterkaante weer een aeventuur van oonze Jochem. Et is toch wat mit dat mannegien. Bekiek en lees de strip mar gauw!
Wi'j weensken jim een bulte plezier mit *Uut de buse* én een hiele mooie zommervekaansie toe!

STELLINGWARVER VOEGELNAEMEN

In de veurige *Uut de buse* stonnen tien naemen van voegels in et Stellingwarfs. Is et jim lokt om die in et Nederlans te vertaelen?
Kiek mar even hieronder aj' et goed daon hebben:

1. doeve - duif
2. muske - mus
3. gelegouw - wielewaal
4. katoele - (kat)uil
5. gaanze - gans
6. protter - spreeuw
7. schofferd - buizerd
8. ente - eend
9. doempien - winterkoninkje
10. liester - lijster

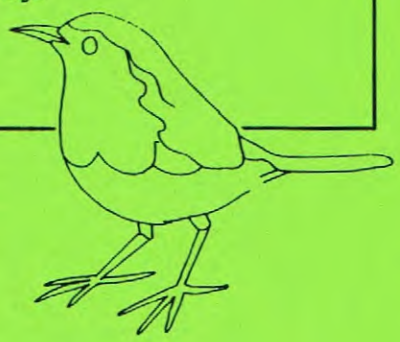

OP ET SCHOELEPLEIN

As wi'j 'Uut de buse' rondbrengen naor de schoelen, zien we jim vaeks in de pauze alderhaande spellegies doen op et schoeleplein. Spellegies mit de balle, knikkeren, nuum mar op.
Ok vroeger speulden de kiender een hieleboel verschillende spellegies op et plein. In de kommende kraanties vertellen wi'j jim now en dan over oolde spellegies die tegenwoordig (haost) niet meer speuld wodden. Sommigen bin misschien al hielemaole verdwenen en aanderen bin hier en daor nog wel bekend.
Dit keer vertellen we over een spel dat nog niet zo verschrikkelik oold is en dat misschien nog wel es speuld wodt. Dat spellegien hiet ***blikspuit*** *en et gaot zo:*

Blikspuit wodt meerstal mit een leeg konserveblik speuld, mar ok wel mit een balle.
Iene van et groepien kiender dat blikspuiten gaot, moet et blik dat in een cirkeltien ligt, bewaeken. Alle ere kiender moe'n heur dan verstoppen gaon. As dat gebeurd is, moet degene die op et blik passen moet, de aanderen opzuken. As hi'j iene van de kiender vunnen het, moet hi'j gauw naor et blik weeromme draeven. Dan zet hi'j de voete op et blik en ropt: 'Blikspuit' en de naeme van et kiend dat hi'j zien het. Dat kiend is dan of. Mar as et kiend in de gaten het dat et zien is, mag et ok perberen eerder bi'j et blik te wezen as de bewaeker. Lokt dat, of zicht iene van de ere kiender kaans om eerder as de bewaeker bi'j et blik te wezen, dan mag diegene et blik votschoppen en roepen 'verlos' of 'vri'j'. Et spellegien begint dan opni'j. Mar as et degene die et blik bewaekt lokt om alle kiender te vienen, dan moet et kiend dat as eerste vunnen is, et blik in et volgende spellegien bewaeken.
Ok een keertien blikspuiten? Doen! Mar daenk om de ruten van de schoele aj' et blik votschoppen!!!

De stoel van Beppe-beppe

(Een verhael van Harmen Houtman)

De beppe van Piet en Tinie wodt 90 jaor. Aenlik is et niet heur echte beppe. Et is de beppe van heur mem. Daoromme zeggen ze Beppe-beppe tegen beppe Joukje.
Aj' jaorig binnen, kriej' een kedo. Al een schoft kieken de mem en échte beppe van Piet en Tinie in meubelboeken. Beppe-beppe wil niks op heur jaordag. Daor snappen Piet en Tinie niks van. Zi'j bin altied slim ni'jsgierig naor et kedo dat ze kriegen zullen. De naacht veur de jaordag kun ze d'r niet van slaopen. Tinie sneupt dan soms wel es stiekem de kaasten deur. Piet dot dat niet.
'Ik wil et niet van te veuren weten,' zegt hi'j, 'dan is de lol d'r of.'
Mar daj' niks hebben willen, kun ze heur niet indaenken.
Ze willen Beppe-beppe een mooie stoel geven. Een stoel die hiel makkelik zit. Iene mit knoppies daor van alles mit kan. Dan kan ze lekker uutrusten nao et lopen. Beppe Joukje kan nog wel lopen. Ze lopt in et verzorgingshuus van heur kaemer naor de koffiezael. Soms mit de stok. Een ere keer mit de rollater. Veurig jaor hebben Piet en Tinie die prachtig versierd mit de jaordag. Doe Beppe-beppe de zael in kwam, klapten alle oolde meensken. Zo mooi vunnen ze de slingers en et bod mit 89 JAOR JONG, HOERA. Iederiene begreep wel dat 89 jaor jong een grappien was, want dat is al hiel oold.

Nao een protte kieken in alderhaande boeken is de stoel besteld.
'Welke kleur het hi'j?' vragt Tinie an heur mem.
'Dat zeg ik lekker niet,' zegt mem, 'stel je veur dat jim jim mond veurbi'j praoten!'
'Kan hi'j ok hielemaole plat?' wil Piet weten.
Mem gniest weer, mar zegt niks.
Een peer daegen veurdat Beppe-beppe jaorig is, stopt d'r een grote bestelauto veur huus. Twie mannen in blauwe overals stappen uut en doen de aachterdeure eupen. Daor komt een grote deuze mit lange stokken plakbaand d'r ommehenne. As de deuze in de schure staot, ropt Tinie: 'Gaot hi'j niet eupen?'
'Nee,' zegt mem, 'we doen d'r een groot stok feestpepier ommehenne en geven him dan an Beppe-beppe.'

Op de dag van de jaordag zet mem de grote deuze op et anhangkarregien. Ze haelen échte beppe en pake op en rieden naor et verzorgingshuus. De koffiezael is prachtig versierd. Alle oolde meensken zitten vol spanning te waachten.
Beppe Joukje kikt verbaosd naor de grote deuze, die de zael intild wodt. Is dit heur kedo? Ze wol ja hielemaole gien kedo! Piet en Tinie meugen et pepier van de deuze ofscheuren. Dat doen ze vlogge. Ze willen weten hoe de stoel d'r uutzicht.

Beppe en pake en mem maeken de deuze veerder los.
Dan is de stoel te zien. De stof op de stoel is gruun van kleur mit dunne, gele strepies. Mar de stoel is niet mooi. Overal zitten dikke bulten. Bi'j de heufdsteun, op de leunings en bi'j de poten. An de ziedkaant zitten drie knoppies.

Beppe-beppe mag de stoel perberen. Ze legt heur stok daele, lopt naor de stoel toe en gaot d'r in zitten. Iederiene klapt en ze zingen 'Lang zal ze leven'. Dan krigt Beppe-beppe een gebakkien.
'Jow moe'n es op de knoppies drokken,' ropt Piet.
Beppe Joukje vuult, kikt en drokt op et blauwe knoppien.
Opiens kommen d'r een peer voeten uut de poten van de stoel. De voeten beginnen te lopen en Beppe-beppe gaot dus mit. Ze schrikt allemachtig en lat heur taartien haost valen. De voeten lopen over heur stok en botsen tegen heur rollater. Alle meensken schrikken en gaon an de kaant.
'Mooi, hen,' zegt mem, 'dan hoeft beppe zels niet te lopen.'
Beppe-beppe drokt weer op et blauwe knoppien en dan stopt de stoel.

'Drok es op et rooie knoppien,' vragt Tinie en beppe Joukje dot et.
Dan kommen d'r twie aarms uut de leunings. Ze slaon heur om Beppe-beppe henne en pakken et vörkien van de taart. Die willen ze mit slagroom in de mond van beppe Joukje drokken. Mar die wil de mond niet eupen doen en krigt dus alles om de kin. Een twiede hap mit een stokkien manderijn gaot naost heur mond. Ze hoolt de lippen stief op mekeer. Et pattien manderijn zit op heur wange. Alle meensken lachen.
'Makkelik, hen?' zegt mem. 'Now hoeft beppe zels niet zo vule te doen.'
Beppe-beppe drokt rap op et rooie knoppien en dan stopt alles. De oolde meensken kun niet opholen mit lachen.

Beppe-beppe wil uut de stoel stappen, mar dan drokt mem vlogge op et paorse knoppien. Uut de heufdsteun van de stoel kommen twie hanen. In de iene haand zit een bloemegieter mit waarm waeter. In de aandere een flessien sjampo. De hanen dri'jen deur Beppe-beppe heur haor en ze krigt waeter en sjampo over heur grieze krullen. De bellen schoem valen op heur feestjurk. De meensken valen haost van heur stoelen van et lachen.
'Goed, hen,' lacht mem, 'dan hoeft beppe zels ok gien haor te wasken.'
Beppe-beppe drokt op et paorse knoppien en de stoel stopt. Ze stapt de stoel uut en lopt zónder stok de zael uut. De meensken lachen niet meer, want et feest is inienen veurbi'j.
As ze op Beppe-beppe's kaemer kommen is ze kwaod.
'Ik wil zoe'n stoel niet,' zegt ze lelk, 'ik kan zels lopen en eten en haorwasken. Daor heb ik niet zoe'n stoel veur neudig. Ik wol hielemaole niet een kedo!'

'Zullen we dan een grote poef veur onder beppe Joukje's bienen kopen,' stelt Piet veur.
Beppe-beppe lacht en nikt. Ze strikt Piet over et haor en zegt: 'Dat is een goed idee.' De dag daorop kopen ze een grune poef mit dunne, gele strepies. D'r zitten gien knoppies op!

Vertaal de volgende zinnetjes uit het verhaal in het Nederlands:

1. De naacht veur de jaordag kun ze d'r niet van slaopen.

_____

_____

2. Twie mannen in blauwe overals stappen uut en doen de aachterdeure eupen.

_____

_____

3. De stof op de stoel is gruun van kleur mit dunne, gele strepies.

_____

_____

4. Ze schrikt allemachtig en lat heur taartien haost valen.

_____

Wat betekenen de volgende woorden? Trek een rondje om het goede antwoord:

aenlik	***ni'jsgierig***	***vörkien***	***grieze***
eigenlijk	gierig	lepeltje	groene
eindelik	nieuws	vorkje	zwarte
eendje	nieuwsgierig	mesje	grijze

WOEF...!

Beste meensken, hier bi'j omme,
Wi'j' es lezen wat a'k schrief?
'k Bin een hond uut et asiel,
Soms vervelend, meerstal lief!
'n Posien leden kwam ik bi'j jim,
Uut de stad naor Stellingwarf.
Bi'j een baos mit boerkeri'je,
Mit een machtig mooi groot arf!
'k Speul hier vaeke in et kaampien,
'k Diedel omme in de tuun!
En ik heur soms iens de baos niet
As ik in de wal omm'struun!
Bliede bin 'k, dat kuj' begriepen
'k Heb 't meraokel naor mien zin.
Mar dát is niet waor 'k om schrieve...
Dát hoeft niet de wereld in!
Nee, ik wol jim hier wat vraogen.
Op et plak, waor ik eerst was,
Zitten nog zoe'n veertig maoten
Mit pepier, én zónder ras!
Wi'j' een hontien hebben, meensken.
Daenk dan evenpies an heur!
Daenk dan even an mien vrunden!
Daor bin wi'j slim daankber veur.

Kellie

Dit keer vienen jim gien verhaeltien over Anna en Kellie in Uut de buse, mar een gedichien. Et gedichien wodde ooit schreven doe de hond Kellie uut een asiel haeld wodde. Dat onderdiel uut de verhaelen over Anna en heur buurhond Kellie is dus echt gebeurd!
Aj' et gedicht lezen, ziej' dat et riemen in de even zinnen zit. Zo riemt lief (an et aende van de vierde zin) op schrief (an et aende van de twiede zin); arf (zin achte) op Stellingwarf (zin zesse). Dat gelt ok veur de woorden in zin twaelf en tiene, zestien en veertien, twintig en achttien en vierentwintig en twienentwintig. Zuuk en schrief alle riemwoorden mar es op en vertael ze in et Nederlaans. Welke woorden riemen dan nog wel en welken niet?

Van et gedicht is indertied ok een lietien maekt. Dat lietien zien jim onder et gedicht staon. Wie wet kun jim dat wel een keertien mit mekere zingen.

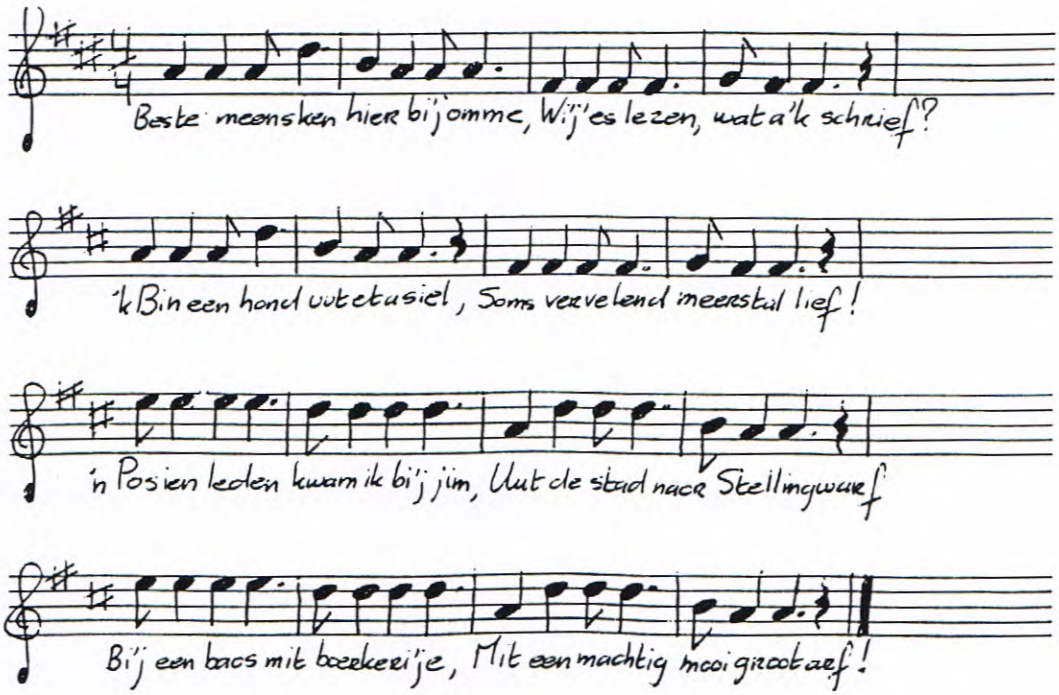

DEURSTREEP PUZEL

A	A	C	H	T	E	R	H	U	U	S
A	Z	D	A	K	R	M	U	R	E	R
C	P	A	T	T	I	E	N	I	E	E
H	S	E	T	P	V	B	D	D	R	M
T	M	T	N	R	A	L	A	L	U	E
E	G	L	R	E	A	N	O	D	E	A
R	N	E	N	A	K	P	N	E	D	K
D	A	V	E	E	O	U	P	E	R	P
E	G	E	U	T	I	T	E	E	U	O
U	R	G	M	E	U	S	I	K	E	A
R	E	M	E	A	K	R	U	E	V	L
E	T	U	E	G	A	R	F	H	N	S

In de deurstreeppuzel moe'n de woorden votstreept wodden die jim hiernaost op alfabetische volgodder staon zien.
Die woorden hebben allegere mit et huus te maeken. Ze bin vanzels allemaole in et Stellingwarfs. Bi'j de muuiliksten hebben we de betekenis d'r tussen haokies, in kursief, aachter zet.
De woorden zitten horizontaal, vertikaal en diagonaal in de puzel verstopt, en soms nog aachtersteveuren ok!
As jim alle woorden votstreept hebben, blieven d'r negen letters over. As jim die aachter mekere zetten, ontstaot d'r nóg een woord. Ok dat woord het mit et huus te maeken. Welk woord is dat?

_____

aachterdeure
aachterhuus
arf *(erf)*
bad
dak
gang
geute *(goot)*
gevel
husien *(wc)*
kelder
keuken
mure
panne *(dakpan)*
pattien *(paadje)*
raem
rute *(ruit)*
slaopkaemer
straotien *(stoep)*
trappe
veurdeure
veurkaemer
vloer

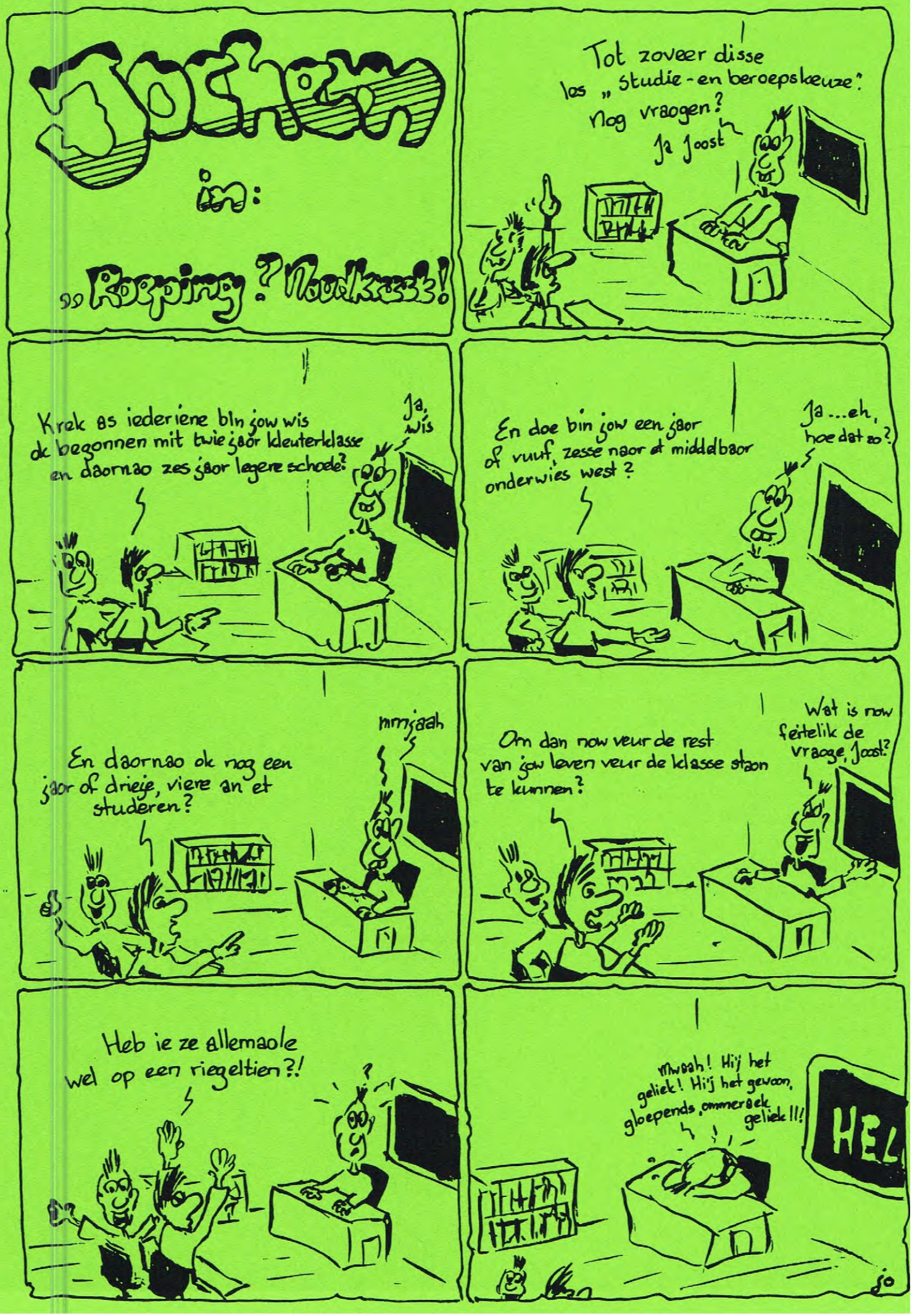
Joost
in:
„Koeping? Nooksss!
Tot zoveer disse los „studie-en beroepskeuze": nog vraogen?
Ja Joost
Krek as iederiene bln jow wis ok begonnen mit twie jaor kleuterklasse en daornao zes jaor legere schoele?
Ja, wis
En doe bin jow een jaor of vuuf, zesse naor et middelbaor onderwies west?
Ja ...eh, hoe dat zo?
En daornao ok nog een jaor of drieje, viere an et studeren?
mmjaah
Om dan now veur de rest van jow leven veur de klasse staon te kunnen?
Wat is now feitelik de vraoge, Joost?
Heb ie ze allemaole wel op een riegeltien?!
Mwaah! Hij het geliek! Hij het gewoon, gloepends, ommeroek geliek!!!
HEL